

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/157/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4116213875
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Andrea Szombathová-Poláková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2019:4116213875.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Andrey Szombathovej- Polákovvej a členiek senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a JUDr. Kataríny Marčekovej, v spore žalobcu: OTP Banka Slovensko, a. s., so sídlom Bratislava, Štúrova 5, IČO: 31 318 916, zastúpený Advokátska kancelária Roman Kvasnica a partneri s. r. o., so sídlom Piešťany, Žilinská cesta 130, IČO: 36 866 598 proti žalovanej: I. R., nar. XX. XX. XXXX, bytom C. Z. XXX, o zaplatenie 805,23 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 13. októbra 2017 č. k. 16C/264/2016-64 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutom zamietajúcom výroku **m e n í t a k**, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 200,18 eura, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Vo zvyšnom napadnutom zamietajúcom výroku rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žalobca má vo vzťahu k žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 59,52%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol tak, že žalovanú zaviazal zaplatiť žalobcovi 805,23 eura, kapitalizovaný úrok z omeškania 15,53 eura a úrok z omeškania 1% ročne z 805,23 eura od 21. 05. 2016 do zaplatenia, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Žalobu vo zvyšnej časti zamietol a žalobcovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 28,24%. Rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil ustanoveniami § 497 Obchodného zákonníka, § 52 ods. 1, § 517 ods. 1 veta prvá, ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z.. Uviedol, že žalobca žalobou zo dňa 25. 05. 2016, doručenou súdu dňa 26. 05. 2016 požadoval od žalovanej zaplatenie sumy 805,23 eura s príslušenstvom a náhradu trov konania. Svoj návrh odôvodnil tým, že so žalovanou dňa 24. 01. 2013 uzatvoril úverovú zmluvu, na základe ktorej bol žalovanej poskytnutý úver vo výške 900 eur, a keďže žalovaná úver riadne nesplácala, žalobca pristúpil k zosplatneniu úveru ku dňu 14. 07. 2014. Dňa 24. 01. 2013 žalobca a žalovaná uzatvorili Zmluvu o OTP EXPRES ÚVERE č. 0604300113 RSU, na základe ktorej sa banka zaviazala žalovanej poskytnúť peňažné prostriedky vo výške 900 eur a táto sa ich zaviazala vrátiť v 24-ich pravidelných mesačných splátkach vo výške 47,22 eura splatných v 24. deň kalendárneho mesiaca. Prvá splátka bola splatná dňa 24. 02. 2013. V zmluve je uvedená úroková sadzba pohyblivá, stanovená ako súčet základnej sadzby pre spotrebiteľské úvery a hrubej marže 10,00%, ktorá bola ku dňu podpísania zmluvy vo výške 7,50%, t. j. výsledná výška úroku bola ku dňu podpísania zmluvy 17,50% p. a., mesačný poplatok za vedenie úverového účtu vo výške 2,50 eura, poplatok za upomienky vo výške 25 eur, za zmenu zmluvných podmienok vo výške 65 eur, ročná percentuálna miera nákladov 25,82%, priemerná ročná percentuálna miera nákladov ku dňu podpisu zmluvy 46,35% a celkové náklady spotrebiteľa vo výške 1.133,28 eura. Vzhľadom na to, že žalovaná úver nesplácala, žalobca listom zo dňa 24. 04. 2014 vyzval na splatenie záväzku po lehote splatnosti

vo výške 585,69 eura, najneskôr do 09. 05. 2014, ktorú žalovaná prevzala dňa 30. 04. 2014. Keďže žalovaná pohľadávku neuhradila, žalobca listom zo dňa 03. 06. 2014 vyhlásil úver za predčasne splatný a žalovaná bola povinná pohľadávku uhradiť v lehote 10 dní od doručenia vyhlásenia. Zásielku žalovaná neprevzala v odbernej lehote a žalobca úver vyhlásil za predčasne splatný s účinnosťou ku dňu 14. 07. 2014. Z výpisu z úverového účtu vyplýva, že zostatok neuhradenej pohľadávky predstavoval ku dňu 20. 05. 2016 sumu 805,23 eura, úroky z úveru vo výške 459,29 eura a úroky z omeškania 15,53 eura. Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že účastníci konania uzavreli úverovú zmluvu, ktorá je spotrebiteľskou zmluvou, pretože pri jej uzatváraní žalobca konal a žalovaná, ktorá je fyzickou osobou, nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Tým sa pri rozhodovaní o návrhu otvoril priestor pre aplikáciu § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, ktoré predstavujú základný právny rámec ochrany spotrebiteľa, popri ostatných právnych predpisoch, a to zákon č. 634/1992 Zb., resp. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa alebo zákon č. 258/2001 Z. z., resp. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Po preskúmaní súd konštatoval, že predmetná zmluva bola uzatvorená v súlade s právnymi predpismi, preto žalobcovi priznal nezaplatenú istinu úveru vo výške 805,23 eura. Žalobca sa domáhal aj zaplataenia kapitalizovaných úrokov z úveru vo výške 459,29 eura za obdobie do 20. 05. 2016, ktoré mu súd nepriznal, nakoľko jednostranným právnym úkonom zo strany žalobcu, a to vyhlásením úveru za predčasne splatný ku dňu 14. 07. 2014 sa zmenil pôvodne dohodnutý úverový vzťah, pretože dohodnuté úroky z poskytnutých prostriedkov patria žalobcovi len do splatnosti dlhu a platenie úrokov aj po zosplatení úveru je odklonom od dispozitívnej normy zákona v neprospech spotrebiteľa (rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 6Co 190/2014 zo dňa 30. 06. 2015), a preto mu nárok na zmluvný úrok po zosplatení nepatrí. Žalobca sa domáhal i zaplataenia kapitalizovaného úroku z omeškania vo výške 15,53 eura za obdobie do 20. 05. 2016 a úrokom z omeškania vo výške 1% p. a. zo sumy 805,23 eura od 21. 05. 2016 do zaplataenia, t. j. vo výške, ktorá je nižšia ako stanovujú právne predpisy, preto mu súd priznal úroky tak, ako si ich uplatnil, t. j. vo výške 1% p. a. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa ustanovenia § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 2 CSP, keď žalobcovi bola zo sumy 1.280,05 eura (istina 805,23 eura + kapitalizované úroky z úveru 459,29 eura + kapitalizované úroky z omeškania 15,53 eura) priznaná suma 820,76 eura s príslušenstvom, z čoho vyplýva úspech žalobcu 64,12% a úspech žalovanej 35,88%, a teda miera úspechu žalobcu predstavuje 28,24% (64,12 - 35,88), čo v konečnom dôsledku znamená právo žalobcu na náhradu účelne vynaložených trov celého konania práve takýmto percentom, o výške ktorých rozhodne súdny úradník po právoplatnosti rozhodnutia.

2. Proti tomuto rozsudku, v jeho zamietajúcom výroku, ako i vo výroku o náhrade trov konania, podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca, domáhajúc sa ním jeho zmeny tak, že súd jeho odvolaniu v celom rozsahu vyhovie, resp. jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Vytkol súdu prvej inštancie, že vec v napadnutých výrokoch nesprávne právne posúdil. Výrok rozsudku súdu, ktorým podanú žalobu v časti uplatnených úrokov vo výške 459,29 eura do 20. 05. 2016 a 17,50% ročných úrokov zo sumy 805,23 eura od 21. 05. 2016 do zaplataenia zamietol, ako aj výrok o trovách konania, sú nesprávne a vydané v rozpore so zákonom. Oprávnenosť nároku na zaplataenie úrokov aj po splatnosti úveru preukazuje nielen znením zmluvy o úvere, všeobecnými obchodnými podmienkami, ustanovením § 503 ods. 3 druhá veta Obchodného zákonníka, ale aj ustanovením § 16 ods. 1 vety druhej zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, z ktorých jasne vyplýva, že rozhodujúcim pre zánik povinnosti dlžníka platiť dohodnutý úrok je moment splatnosti dlhu, nie samotná skutočnosť, že nastala splatnosť úveru. V tejto súvislosti poukázal na komentár k ustanoveniu § 502 Obchodného zákonníka, ako i na právnu úpravu úročenia úveru, ako aj pôžičky v právnom poriadku Českej republiky a na rozhodnutie NS ČR sp. zn. 33Obo 657/2005. Taktiež poukázal na rozhodnutie NS SR sp. zn. 3Obdo/3/2009 a na rozhodnutie KS v Košiciach sp. zn. 4Cob/146/2013. V danom prípade, pokiaľ by po splatnosti pohľadávky mala žalovaná platiť iba úroky z omeškania, a to vo výške 1% ročne, znamenalo by to, že jej postavenie, napriek sústavnému porušovaniu zmluvy, by bolo ešte výhodnejšie, ako by bolo v prípade, že by nevyhlásil mimoriadnu splatnosť pohľadávky, pretože úročenie jej dlhu by kleslo zo 17,50% iba na 1%. Okrem toho uviedol, že ním vyčíslené úroky do 20. 05. 2016 vo výške 459,29 eura nie sú úrokmi vyčíslenými od mimoriadnej splatnosti pohľadávky, t. j. od 15. 07. 2014 do 20. 05. 2016, ale sa jedná o úroky vyčíslené zo splatnej istiny od 21. 05. 2013 do 20. 05. 2016, t. j. aj o úroky, ktoré boli splatné do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti pohľadávky. Do dňa nadobudnutia účinnosti vyhlásenia mimoriadnej splatnosti pohľadávky, t. j. do 14. 07. 2014 boli dlžné úroky vo výške 200,18 eura. Na základe nesprávneho právneho posúdenia veci súd nesprávne rozhodol aj o náhrade trov konania. Súd mal podanej žalobe v celom rozsahu vyhovieť a mal mu tak v celom rozsahu priznať aj uplatnenú náhradu trov konania.

3. Písomné vyjadrenie k odvolaniu žalobcu podané nebolo.

4. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP), viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania žalobcu (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP), prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania a po prejednaní veci dospel k záveru, že odvolanie žalobcu v napadnutom zamietajúcom výroku je čiastočne dôvodné, čo viedlo odvolací súd v zmysle ustanovenia § 388 CSP k zmene rozhodnutia súdu prvej inštancie, čo do zaplatenia sumy 200,18 eura tak, že žalovanú zaviazal na zaplatenie tejto sumy žalobcovi do troch dní do právoplatnosti rozhodnutia a vo zvyšnom napadnutom zamietajúcom výroku rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne v zmysle ustanovenia § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

5. Žalobca sa podanou žalobou domáhal, aby súd zaviazal žalovanú na zaplatenie istiny vo výške 805,23 eura, úrokov vo výške 459,29 eura za obdobie do 20. 05. 2016, úrokov z omeškania vo výške 15,53 eura za obdobie do 20. 05. 2016, úrokov vo výške 17,5% ročne zo sumy 805,23 eura od 21. 05. 2016 do zaplatenia, úroku z omeškania vo výške 1% ročne zo sumy 805,23 eura od 21. 05. 2016 do zaplatenia, ako aj náhrady trov konania. Z odôvodnenia žaloby vyplýva, že dňa 24. 01. 2013 uzatvorili žalobca so žalovanou Zmluvu o OTP EXPRES úvere č. 06043001 13 RSU, na základe ktorej poskytol žalobca žalovanej bezúročný spotrebiteľský úver v sume 900 eur. Úroková sadzba spotrebiteľského úveru bola ku dňu podpísania zmluvy stanovená vo výške 17,50%. Žalovaná sa zaviazala splatiť istinu úveru spolu s úrokmi a poplatkom za vedenie úverového účtu v mesačných splátkach, pričom I. splátka mala byť vo výške 47,22 eura, splátka 2. -23. mala byť vo výške 47,22 eura a splátka 24. mala byť vo výške 47,22 eura. Prvá splátka bola splatná dňa 24. 02. 2013, ďalšie splátky k 24. dňu príslušného kalendárneho mesiaca a posledná splátka úveru bola splatná dňa 24. 01. 2015. Vzhľadom na to, že žalovaná nesplácala úver v súlade s uzavretou zmluvou o úvere, žalobca listom zo dňa 24. 04. 2014 vyzval žalovanú na splatenie záväzku po lehote splatnosti. Vzhľadom na skutočnosť, že žalovaná záväzok neuhradila, žalobca listom zo dňa 03. 06. 2014 vyhlásil úver za predčasne splatný a žalovaná bola povinná uhradiť záväzok vyplývajúci zo zmluvy o úvere do 10 dní odo dňa doručenia vyhlásenia. Úver bol vyhlásený za predčasne splatný s účinnosťou k 14. 07. 2014. Žalovaná svoj záväzok v termíne podľa vyhlásenia predčasnej splatnosti neuhradila.

6. Podľa § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

7. Podľa § 470 ods. 2 prvej vety CSP právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

8. Počnúc od 01. 07. 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ktorý zrušil dovtedy platný zákon č. 99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov Občiansky súdny poriadok. Keďže v zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti (ak nie je ustanovené inak), je potrebné na danú právnu vec aplikovať právnu úpravu zákona č. 160/2015 Z. z.

9. Podľa § 379 CSP odvolací súd je rozsahom odvolania viazaný okrem prípadov, ak
a/ od rozhodnutia o napadnutom výroku závisí výrok, ktorý odvolaním nebol dotknutý
b/ ide o nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 a odvolanie podal len niektorý zo subjektov
c/ určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu.

10. Podľa § 380 ods. 1 CSP odvolací súd je odvolacími dôvodmi viazaný.

11. Prieskumná činnosť odvolacieho súdu zahŕňa ako hmotnoprávnu, tak aj procesnoprávnu oblasť. Odvolací súd musí preto preskúmať nielen zákonnosť rozhodnutia so zreteľom k hmotnému právu, ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté konanie vzišlo. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania (okrem prípadov uvedených v ustanovení § 379 CSP), tak aj dôvodmi podaného odvolania. Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvacej činnosti odvolacieho súdu.

12. Žalobca rozhodnutie súdu prvej inštancie v jeho zamietajúcom výroku napádal z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci, keď mal za to, že súd prvej inštancie nesprávne ustálil nedôvodnosť nároku na zmluvný úrok po zosplatnení úveru.

13. Z obsahu spisu v prejednávanej veci je zrejmé, že žalobca pri uzatváraní zmluvy vystupoval ako veriteľ, t. j. ako osoba, ktorá konala v rámci svojej podnikateľskej činnosti a žalovaná vystupovala ako spotrebiteľka, t. j. ako osoba, ktorá nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Je rovnako nesporná podoba zmluvy vo forme štandardnej formulárovej zmluvy, ktorá je typická tým, že sa uzatvára vo viacerých prípadoch a že spotrebiteľ spravidla jej obsah nemení, pričom všeobecné obchodné podmienky sú priamo prílohou takto uzatvárané zmluvy. Spotrebiteľskou zmluvou je teda akákoľvek súkromnoprávna zmluva s uvedenými znakmi, a to bez ohľadu na to, či je upravená v Občianskom zákonníku, Obchodnom zákonníku alebo v inom osobitnom zákone. K uvedenému odvolací súd ešte dopĺňa, že aj napriek tomu, že v danom prípade ide o zmluvný typ upravený v Obchodnom zákonníku, súčasne ide o zmluvu spadajúcu pod režim spotrebiteľského práva, preto bolo potrebné predmetnú zmluvu posudzovať aj podľa ustanovení Občianskeho zákonníka. Je potrebné zdôrazniť, že hoci má zmluva o úvere charakter absolútneho obchodu, neprestáva byť zmluvou spotrebiteľskou. Pri spotrebiteľských zmluvách, ktoré predstavujú širší pojem, má z hľadiska aplikovateľnosti absolútnu prednosť Občiansky zákonník, keďže aplikácia Obchodného zákonníka prichádza do úvahy až po uplatnení spotrebiteľského práva. Z hľadiska poradia aplikovateľnosti v prípade spotrebiteľských zmlúv Obchodný zákonník celkom alebo z časti musí ustúpiť nutnej prioritnej aplikácii spotrebiteľského práva v širšom slova zmysle, t. j. aplikácii Občianskeho zákonníka. Normy obchodného práva sú totiž v prípade spotrebiteľských zmlúv použiteľnými len vtedy, ak neodporujú úprave, ktorá tu má z povahy veci prednosť, teda úprave spotrebiteľských vzťahov v Občianskom zákonníku a predpisoch vydaných na jeho vykonanie. Úverovanie spotrebiteľov patrí medzi najfrekvencovanejšie občianskoprávne vzťahy. Je náležité a plne v súlade s princípmi ochrany spotrebiteľa, že v prípade duplicitnej právnej úpravy rovnakých inštitútov súkromného práva je dôvodné aplikovať právnu úpravu o občianskych právach, a nie podnikateľské právo. Použitie nevýhodnejšieho podnikateľského práva, a nie občianskeho práva na spotrebiteľský právny vzťah zhoršuje postavenie spotrebiteľa. Niet preto rozumného dôvodu na skonštatovanie, že na daný zmluvný vzťah v typickej občianskoprávnej veci má dopadať právna úprava regulujúca vzťahy v zásade medzi biznismenmi, ak Občiansky zákonník ako kódex občianskeho súkromného práva takúto úpravu má a je pre spotrebiteľa výhodnejšia. Odvolací súd ešte dopĺňa, že nie je prípustné, aby veriteľ odvrátil vyšší stupeň ochrany spotrebiteľa tým, že jeho záväzkový vzťah s dlžníkom je označený ako Zmluva o úvere podľa § 497 Obchodného zákonníka. Súd je povinný posudzovať právny úkon podľa jeho obsahu, a nie podľa označenia. Je rovnako nesporné, že právna úprava vymedzujúca pojem „spotrebiteľ“ a definujúca znaky spotrebiteľského úveru má kogentný charakter a nie je možné ju odvrátiť dohodou strán.

14. Vzhľadom vyššie uvedené potom súd prvej inštancie správne posúdil uplatnený nárok žalobcu ako plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, na ktorú správne aplikoval príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka.

15. Čo sa týka nároku žalobcu na zmluvný úrok za obdobie po zosplatnení pohľadávky žalobcu, pokiaľ súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobcovi prináleží dohodnutý úrok z poskytnutých prostriedkov len do splatnosti dlhu, s takýmto názorom súdu prvej inštancie sa odvolací súd stotožňuje. Po splatnosti je dlžník v omeškaní a musí platiť veriteľovi úrok z omeškania, pretože v opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu, a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi stranami. Pokiaľ žalobca tvrdí, že po zosplatnení dlhu má nárok na dojednaný úrok, odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na aplikačnú prax súdov, ktorá sa otázkou priznania úrokov za úver po splatnosti, a teda, či popri úroku z omeškania a iných sankciách, tieto žalobcovi patria, už zaoberala. Najvyšší súd SR vo veci 4Obo 143/1998 uviedol, že dohodnuté úroky z poskytovaných prostriedkov patria len do splatnosti dlhu. Od splatnosti je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania. Takýto záver Najvyššieho súdu SR je logický, pretože v opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu, a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi. Odvolací súd poukazuje i na to, že uvedené rozhodnutie akceptoval i Ústavný súd SR vo veci sp. zn. IV. ÚS 476/2012 z 18. 09. 2012. K záveru súdov, že: „...pokiaľ veriteľ pristúpi k tomu, že považuje celý dlh za splatný (tzv. zosplatnenie úveru), potom nastupuje režim platenia úrokov z omeškania, a nie úrokov z úveru“ ústavný súd nezistil existenciu takých skutočností,

ktoré by nasvedčovali tomu, že by namietané rozhodnutie krajského súdu (odkazujúce na rozhodnutie NS SR 4Obo 143/98) bolo možné považovať za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, keď krajský súd sa stotožnil s podrobne odôvodneným právnym názorom okresného súdu, jasne, zrozumiteľne a presvedčivo objasnil rozdiel, resp. vzťah medzi úrokmi z úveru a úrokmi z omeškania, ako aj otázku, prečo zmluvný úrok patrí sťažovateľke iba do splatnosti dlhu.

16. Pokiaľ teda žalobca vyhlásil predčasnú splatnosť zostatku úveru s príslušenstvom ku dňu 14. 07. 2014, týmto svojím jednostranným právnym úkonom zásadne zmenil pôvodne dohodnutý úverový vzťah a zmluvné úroky a úroky z omeškania sú síce obe príslušenstvom pohľadávky, ale majú odlišné funkcie, keďže zmluvné úroky sú odmenou (cenou) za užívanie istiny a úroky z omeškania predstavujú zákonom stanovenú sankciu za omeškanie s platením istiny, na rozdiel od zmluvných úrokov ich môže veriteľ požadovať, aj keď neboli dojednané. V tejto súvislosti je potrebné poukázať na základnú charakteristiku úverového vzťahu, keď v dôsledku uzatvorenia zmluvy o úvere dochádza u veriteľa k stavu absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne v splátkach vracia, za čo mu prináleží zmluvne dojednaný úrok, ktorý predstavuje cenu peňazí, t. j. odplatu za to, že veriteľ počas trvania zmluvného vzťahu nemá istinu úveru v dispozícii a nemôže s ňou nakladať a produkovať zisk. Tento absentujúci zisk pokrýva veriteľovi práve úrok dojednaný v zmluve, ktorý je splácaný spolu so splátkami úveru.

17. V prípade, ak dôjde k predčasnému alebo k mimoriadnemu zosplateniu úveru na základe jednostranného úkonu veriteľa, v dôsledku ktorého dôjde k zmene pôvodného úverového vzťahu, vznikne (tak, ako sa stalo aj v danej veci u žalobcu) nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatenia úveru, znamená to, že veriteľ má právo získať okamžite celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru, s ktorou môže disponovať. Tým sa teda stráca nárok veriteľa na úroky za požičané peňažné prostriedky od spotrebiteľa. Naproti tomu, v dôsledku tohto jednostranného právneho úkonu veriteľa, dlžník už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba, a teda užívať a splácať ich postupne v splátkach a vznikne mu povinnosť uhradiť celú požičanú sumu spolu s kapitalizovaným úrokom ku dňu zosplatenia. Pokiaľ si dlžník nespĺní svoju povinnosť vrátiť požičané prostriedky, má veriteľ možnosť vymáhať si celú zosplatenú pohľadávku (úver) a dlžník, ktorý nespĺní povinnosť vrátiť zosplatenú pohľadávku, sa dostáva do omeškania a je povinný uhradiť veriteľovi aj úrok z omeškania. V opačnom prípade by nastal nespravodlivý a ústavne nekonformný stav pre spotrebiteľa, ktorý by bol vystavený sankciám vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej mal nárok na úroky zo zmluvy. Za takejto situácie by nastal stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by mal nárok na dohodnuté úroky, ako keby k zmene záväzku nedošlo. Podľa názoru odvolacieho súdu, len do oprávnenej držby požičaných finančných prostriedkov, a teda do predčasného zosplatenia celého úveru v danej veci bolo možné požadovať úrok z úveru a po zosplatení pohľadávky mal veriteľ (žalobca) právo iba na úrok z omeškania a nemal už nárok na zmluvne dojednaný úrok.

18. Vychádzajúc z vyššie uvedeného, i keď súd prvej inštancie správne ustálil, že žalobca má nárok na dojednaný úrok len do splatnosti úveru, v danom prípade do vyhlásenia jeho predčasnej splatnosti, tento záver nesprávne aplikoval na posúdenie nároku žalobcu na zaplatenie kapitalizovaného úroku vo výške 459,29 eura. Takto žalobcom uplatnený úrok predstavuje sumu vyčísleného úroku do 20. 05. 2016, a to jednak za obdobie do vyhlásenia predčasnej splatnosti, ako i za obdobie po jej vyhlásení, až do 20. 05. 2016. Súd prvej inštancie tak nesprávne v celom rozsahu zamietol žalobu na zaplatenie tejto sumy, keď nerozlišoval, aká časť z uplatneného nároku predstavuje nárok žalobcu na úrok do vyhlásenia predčasnej splatnosti. Touto sumou je pritom suma 200,18 eura, t. j., suma dojednaného úroku z úveru do vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru, na zaplatenie ktorej bolo dôvodné žalovanú zaviazať. Preto odvolací súd v zmysle ustanovenia § 388 CSP rozhodnutie súdu prvej inštancie v jeho zamietajúcom výroku, čo do zaplatenia sumy 200,18 eura zmenil tak, že žalovanú zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu 200,18 eura, pretože táto predstavuje úrok z úveru do doby predčasnej splatnosti úveru, a vo zvyšnom napadnutom zamietajúcom výroku rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorým zamietol žalobu žalobcu na zaplatenie úroku z úveru (kapitalizovaného i percentuálne vyjadreného) po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru, podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

19. O náhrade trov konania (prvoinštančných i odvolacích) rozhodol odvolací súd v zmysle § 396 ods. 1, 2 a § 255 ods. 2 CSP tak, že vzhľadom na pomerný úspech strán sporu, náhradu trov konania pomerne rozdelil, keď úspešnejšou stranou konania bol žalobca a to, čo do zaplatenia celkovej sumy

1.020,14 eura z uplatnenej sumy v rozsahu 1.280,05 eura, čo predstavuje v percentuálnom vyjadrení jeho úspech v konaní v rozsahu 79,76%, oproti úspechu žalovanej v konaní v rozsahu 20,24%. Potom konečný úspech žalobcu v tomto konaní je v rozsahu 59,52% (79,76 - 20,24), v ktorom rozsahu mu súd priznal nárok na náhradu trov konania vo vzťahu k žalovanej, pričom o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie obsadený súdnym úradníkom samostatným rozhodnutím.

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).